

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนในการดำเนินคดีปกครอง

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๔๓/๘๐๗ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๔๒๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน ด้านคดีปกครอง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรรคสอง และ มาตรา ๓๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มอบอำนาจให้นายธวัช สุนทราจารย์ และนายอนันต์ อริยะชัยพาณิชย์ ดำเนินคดีปกครองในนามของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข ต่อมาสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๔๓/๖๔๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ส่งเรื่องไปให้อธิบดีอัยการฝ่ายปกครองดำเนินคดีแทน โดยนายธวัชฯ เป็นผู้ลงนามในใบมอบอำนาจเพื่อให้ดำเนินคดีกับนางโกสุม พยมพฤษฯ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๕ สังกัดโรงพยาบาลบ้านลาด สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเพชรบุรี ในกรณีที่ทำผิดสัญญาการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยมีนางโป่ง ยี่มรอด เป็นผู้ค้ำประกันสัญญา เนื่องจากได้ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ ซึ่งถือว่าผิดสัญญาการศึกษา เพราะเป็นการลาออกจากราชการก่อนปฏิบัติราชการชดใช้ทุนครบถ้วน จึงต้องชดใช้เงินค่าปรับและค่าเสียหายให้แก่ทางราชการเป็นจำนวนเงิน ๔๙๘,๐๙๒.๖๑ บาท

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. การที่ปลัดกระทรวงมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทนในการดำเนินคดีปกครอง โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้ว รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ลงนามในใบมอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินคดีปกครองแทนตามมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ถือเป็นการมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่

๒. หากการมอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองของรองปลัดกระทรวง ซึ่งปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวง ต้องห้ามไม่สามารถปฏิบัติตามข้อ ๑. ปลัดกระทรวงจะสามารถดำเนินการมอบอำนาจโดยอาศัยมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบกับมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้รองปลัดกระทรวงมีอำนาจดำเนินคดีปกครองแทนและสามารถมอบอำนาจต่อให้พนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) ประกอบกับคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓๔๒๓/๒๕๔๕ แล้ว เห็นว่า แม้ว่าปลัดกระทรวงสาธารณสุข จะได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติราชการแทนด้านคดีปกครองก็ตาม แต่ความในข้อ ๒^๒ ของคำสั่งดังกล่าวกลับระบุให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดำเนินการในคดีปกครองทุกขั้นตอนจนเสร็จทั้งในศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีลักษณะเป็นการที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินคดีปกครองตาม บทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคห้า^๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

^๑ มาตรา ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๕) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดี หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.ล๑

๑.ล๑

การมอบอำนาจตามมาตรานี้ให้ทำเป็นหนังสือ

๑.ล๑

๑.ล๑

^๒ ข้อ ๒ ในการดำเนินคดีปกครองตามข้อ ๑ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ทุกขั้นตอนจนเสร็จการทั้งในศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด การดำเนินการดังกล่าวให้รวมถึงการจำหน่ายสิทธิ การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละข้อต่อสู้ การสละสิทธิ หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ หรือการขอให้พิจารณาคดีใหม่ในนามสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข การบังคับคดี การรับเงินใดๆ ทั้งในศาล นอกศาล หรือจากการบังคับคดีด้วย

^๓ มาตรา ๔๕ คำฟ้องให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและต้องมี

๑.ล๑

๑.ล๑

และวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ มิใช่เป็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามนัยมาตรา ๓๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ จึงมีผลให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้รับมอบอำนาจดังกล่าวต้องดำเนินการด้วยตนเอง และไม่อาจมอบอำนาจต่อไปให้พนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นดำเนินการแทนได้ แต่หากเป็นกรณีที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบอำนาจตามนัยมาตรา ๓๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ แล้ว รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งได้รับมอบอำนาจย่อมมีฐานะเป็นปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้แทนของกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี ปกครองได้เช่นเดียวกับปลัดกระทรวง ซึ่งในการนี้ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งได้รับมอบอำนาจ ย่อมมีอำนาจที่จะดำเนินการตามมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ ในการมอบให้พนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นเข้าดำเนินคดีปกครองแทนได้ และไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ แต่ประการใด เนื่องจากการมอบให้พนักงานอัยการเข้าดำเนินคดีปกครองแทน ตามมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ เป็นกรณีของการแต่งตั้งพนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นเข้าไปทำหน้าที่ผู้ฟ้องคดีแทนในคดีปกครอง อันมีลักษณะเช่นเดียวกับการแต่งตั้งทนายความเข้าดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญา มิใช่เป็นการมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนต่อไป ดังนั้น เพื่อให้รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้ปฏิบัติราชการแทนในคดีปกครองสามารถที่จะมอบให้พนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นดำเนินคดีปกครองแทนได้ นั้น สมควรที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จะได้แก้ไขคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓๔๒๓/๒๕๔๕ ดังกล่าวให้ถูกต้องต่อไป

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๔๖

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา คู่กรณีจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด เพื่อฟ้องคดีหรือดำเนินการแทนได้